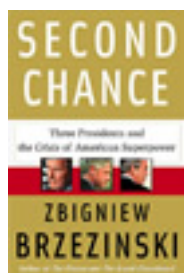

Пише: Дејвид Б. Ривкин Млађи и Карлос Рамос-Мросовски
субота, 26 април 2008 23:47

Приказ књиге: Збигњев Бжежински, *Друга прилика: три председника и криза америчке суперсиле* (*Second Chance: Three Presidents and the Crisis of American Superpower*), New York: Basic Books, 2007), 240 стр.

Медлин Олбрајт, *Порука новоизабраном председнику: како можемо да повратимо амерички углед и вођство* (*Memo to the President Elect: How We Can Restore America's Reputation and Leadership*), New York: HarperCollins, 2008), 336 стр.

Велике фигуре спољнополитичког естаблишмента Демократске партије, Медлин Олбрајт и Збигњев Бжежински, подржале су по једног од супарника за место кандидата своје партије на предстојећим америчким председничким изборима, сенаторе Хилари Клинтон (Демократа из Њујорка) и Барака Обаму (Демократа из Илиноиса). Олбрајт, која је служила у својству америчког амбасадора у Уједињеним Нацијама а затим и Државног секретара САД за време администрације Била Клинтона, сада подржава кандидатуру његове жене за председника САД. Бжежински, који је био Саветник за националну безбедност председника Џимија Картера, сада је саветник у председничкој кампањи Барака Обаме. У случају победе једног од ова два кандидата може се очекивати да ће у његовом спољнополитичком тиму седети људи који су свој занат испекли под Олбрајтовом и Бжежинским и који ће углавном делити њихове погледе.

Како се Америка ближи изборима који ће у великој мери бити одређени спољнополитичким питањима, две књиге које су ови високи спољнополитички званичници недавно издали пружају увид у погледе који ће можда ускоро руководити америчком спољном политиком. Бжежински своју књигу, *Друга прилика: три председника и криза америчке суперсиле*, представља као историјско разматрање. Секретарка Олбрајт својој књизи даје изричитој наслов:

Порука новоизабраном председнику: како можемо да повратимо амерички углед и вођство

. У оба случаја, нема сумње да ови радови представљају ишта мање од

спољнополитичког манифеста за евентуалну нову демократску администрацију.

Мада се ове књиге баве широким спектром тема а ни у ком случају нису идентичне, оне ипак деле неке кључне теме. Оно што је најрелевантније, обе приказују америчко војно деловање у Ираку као колосалну грешку којом је "катастрофално" вођство Џорџа Буша Млађег оптеретило Америку и цео свет. Олбрајтова подвлачи да је "један Ирак довољан" и да ће задатак следећег председника у Ираку бити да "ограничи штету". Бжежински инвазију назива "геополитичком катастрофом", у исто време тврдећи да се теши мишљу да је Ирак постао "гробље неоконзервативних снова".

Није, наравно, никаква тајна да је америчка интервенција у Ираку далеко од савршене, да је била оптерећена погрешним стартовима и надобудном вером у лакоћу и цену по којој ће Сједињене Државе моћи да успоставе одрживу власт у Багдаду. Међутим, републикански председнички кандидат, сенатор Џон Мекејн из Аризоне, који је и сам дугогодишњи критичар начина на који Бушова администрација води овај сукоб, признаје и позитивне промене у ситуацији у Ираку током протекле године – чега се ни Олбрајтова ни Бжежински нису удостојили.

Процена опасности по начелу "не брини се, буди срећан"

Критике Олбрајтове и Бржинског на рачун рата у Ираку су у складу са њиховом свеобухватнијом критиком спољне политике председника Буша. [\(1\)](#) Олбрајтова оптужује Буша да је Американце "предозирао страхом" како би оправдао превентивне војне авантуре широм света. Са своје стране, Бжежински критикује председника зато што је преузео улогу самовољног делиоца правде у глобалним размерама.

Ово су уобичајене оптужбе; разни коментатори тврде већ неко време да ни сама ал-Каида ни сви постојећи џихадски ентитети заједно не поседују адекватну моћ да животно угрозе Сједињене Државе. Најновији пример овог жанра долази у облику књиге Марка Сејџмена, *Џихад без вође: мреже терора у двадесет и првом веку* (Marc Sageman, *Leaderless Jihad: Terror Networks in the Twenty-First Century*), у којој се тврди да су Сједињене Државе већ десетковале већину софистицираних и опасних терористичких вођа, и да су они преостали већином емоционално фрустрирани младићи с којима се најбоље може носити путем саосећајне друштвене политике и строгог спровођења закона. Сејџмен такође сматра да је употреба војне силе против

џихадиста не само неоснована већ да ствари само додатно погоршава тако што глорификује њихове напоре и повећава њихов бес. По овом виђењу, америчка умешаност у Ираку представља првокласан пример тога како не поступати са џихадистичком опасношћу.

Оне што је значајно је чињеница да обе књиге дају тако претерано оптимистички приказ исламистичког изазова, уз тврдњу да је Бушова администрација учинила проблем још горим. То на првом месту показује колико се озбиљно карикатурални прикази председника Буша и његових саветника схватају у највишим ешалонима спољнополитичке елите Демократске партије. Друго, одбацујући доктрину председника Буша о стратешкој превентивности, Олбрајтова и Бжежински наговештавају, и поред свих својих размишљања о потреби разумевања глобалних дешавања, да ни један од њих не сматра да је стратешки пејзаж темељно поремећен након терористичких напада 11. септембра 2001. Штавише, секретарка Олбрајт примећује да је "терористичко насиље од 11.9. било шокантно, али ми већ деценијама живимо са сазнањем да смрт може да нам дође из правца преко мора". Са своје стране, Бжежински уздиже врлине хладноратовске политике када је, по њему, Америка била стрпљива, усредсређена на одвраћање и спремна да ризикује, чак иако је постојала могућност да одвраћање неће успети и да цена тога може бити "до 150 милиона живота у размаку од свега неколико сати".

Постоји неколико одговора на овај осунчани геополитички оптимизам који одмах падају на ум. Међу њима није најмање важан онај који истиче да је одвраћање било успешно када су наши непријатељи биле суверене државе којима су владале опрезне елите несклоне ризику. Олбрајтова такође прелази преко чињенице да је ал-Каида, један недржавни ентитет, успешно пројектовала моћ против америчке домовине и да су модерна "отворена" демократска друштва јединствено рањива на нападе попут ал-Каидиних, уперене против цивилних популација. Бжежински не објашњава како би се одвраћање могло поуздано применити на транснационалне групе или спонзоришуће владе вођене идеологијом која призива смрт. Он се такође не бави тиме у коликој мери традиционални погледи – везано за степен ризиковања који су творци политике националне безбедности спремни да толеришу, или за сигурност коју морају да захтевају пре него што предузму акцију против неке претње – остају релевантни у времену када такве групе покушавају да набаве и вероватно употребе оружје за масовно уништавање.

Оно што је још жалосније, с обзиром да је реч о стратегу реномеа Бржинског, је потпуно одсуство било каквог освртања на оно што исламистичке вође говоре о себи самима. Лако је претпоставити да би Бжежински из дана Хладног рата био веома скептичан према књизи која омаловажава совјетску опасност а која изоставља иоле озбиљније разматрање совјетских извора или сведочења самих Совјета о стратегији и амбицијама

Москве. Док су се разумни људи могли – и јесу – неслагати о степену совјетске опасности, свако озбиљно разматрање укључивало је и истинско настојање да се непријатељ разуме.

И, да је Бжежински ближе анализирао ову опасност, открио би да су радикални исламисти, иако свакако не представљају већину муслимана у свету, добро организовани, све популарнији и имају све веће шансе да ускоро дођу на власт у некој важној азијској или блискоисточној држави. На страну ове геополитичке могућности, ни Олбрајтова ни Бжежински се не чине претерано узрујаним малигном али импресивном моћи исламистичке идеологије, која инспирише своје присталице на акте самоубиства и варваризма против истоверника и извитоперује родитељска осећања до те мере да мајке прослављају самоубилачке нападе своје деце. Исламистичка идеологија поседује посебну живост, обраћајући се обесправљенима и отуђенима у време када се чини да је привлачност супарничких идеологија, и секуларних и религиозних, избжежински и Олбрајтова се такође не осврћу на меру у којој привидна америчка слабост охрабрује радикалне исламисте да удвоструче своје напоре и, насупрот тога, у којој би их америчка решеност и победе натерале на повлачење. Сада већ постоје јасни докази да се управо то дешава, поготову у Ираку. [\(2\)](#)

Чињеница да Бжежински запоставља ове изузетно важне, неопипљиве људске стране које чине део процене опасности утолико је чуднији с обзиром да на другим местима у књизи он истиче како би Сједињене Државе морале да узму у обзир мишљења глобалних елита и популација. С тим у вези он износи став да је најважнија промена која се десила у данашњем свету једно "глобално политичко буђење" које је "анти-империјално, политички анти-западно и емотивно анти-америчко". Као нешто што је најближе империји у данашњем свету, како тврди Бжежински, Америка је постала мета фрустрација неразвијеног света. Према њему, решење је у томе да Сједињене Државе идентификују своју политику "са идејом универзалног људског достојанства – са својим основим захтевом за поштовање културно разнородних политичких, друштвених и религиозних појава" и, изнад свега, "поштовање за светски културни и религиозни мозаик".

Тешко је изрећи суд о овом високопарном изражавању. За почетак, осећања озлојеђености према водећим силама нису ништа ново. Још важније, Бжежински заправо не објашњава како ће Сједињене Државе залечити бољке неразвијеног света (које се већином могу приписати лошим домаћим владавинама) вођењем опрезне и попустљиве пост-бушовске спољне политике – која се на првом месту одриче промоције демократије и промена режима – за коју се његова књига иначе залаже. Уз то, толеранција није баш најбезбеднији правац за америчку спољну политику, с обзиром да је већина данашњих моћних глобалних сила заинтересовано за све осим "поштовања за културни и

религиозни мозаик света". Исламски фундаменталисти теже поновном успостављању калифата кроз употребу силе. Кинези, Руси, па чак и Индијци су очигледно заинтересовани за доминацију великих сила по узору на претходна доба, бар на регионалном нивоу. Спољна политика заснована на толеранцији могла би лоше да прође у једном нетолерантном свету.

У крајњој линији, ни Бжежински ни Олбрајтова (за разлику од још једног бившег Државног секретара, Хенрија Кисинџера) не уважавају у довољној мери јединствене изазове с којима се Сједињене Државе суочавају у двадесет и првом веку. Глобално окружење је постало невероватно разноврсно, састављено, у исто време, од преднационалних, полуфеудалних ентитета (ту је добар пример Пакистан), традиционалних држава-нација, квази-суверених групација држава (попут ЕУ) и разних међународних организација. (3) Изазови које упућују ови разноврсни међународни играчи крећу се у распону од традиционалног геополитичког такмичења из правца Русије и Кине до претње фундаменталистичког ислама, пан-националних група и неуспелих држава. Америка је такође суочена са притисцима од стране НВО, међународних организација и многих традиционалних савезника који би да ограниче дипломатску, економску и војну моћ Сједињених Држава.

Такође вреди приметити да књиге Олбрајтове и Бржинског одају утисак савршеног склада између њихових процена опасности и њихових препорука, попут обнове америчког легитимитета и повратка трансатлантске хармоније. Оба аутора придају мањи значај опасности која прети од милитантног ислама, док у исто време подвлаче, поготову када је реч о Бржинском, тешкоће вођења једне агресивне спољне политике насупрот универзалних захтева за "достојанством". Ипак, ствари нису баш толико складне у спољнополитичком миљеу, где различите политичке нужности вуку оне који одлучују у различитим правцима.

Амерички мањак легитимитета

Олбрајтова и Бжежински сматрају да је највећа политичка цена спољне политике председника Буша била губитак америчког "моралног легитимитета" широм света због рата у Ираку. Оба аутора декламују уобичајени списак анти-бушовских критика – Абу Грајб, Гвантанамо и слично – од којих су сви, по њима, дебело коштали Сједињене Државе у светском јавном мњењу. Секретарка Олбрајт жали то "траћење" америчког политичког капитала и цитира једног европског дипломату који јој каже да људи у његовој земљи желе "повратак оне праве Америке". Са истих становишта, Бжежински криви председника Буша за "глобално отуђивање од Америке". Обе књиге придају

велику пажњу међународним анкетама јавног мњења. Олбрајтова примећује да је током 2000. скоро "осам од десет" Немаца имало позитивно мишљење о Сједињеним Државама, док је 2007. тај број пао на "три од десет", при чему је, "разуме се", разлог Ирак. Бжежински се позива на испитивања која показују да Америка изазива "страх и мржњу" широм света.

Ови резултати су забрињавајући али, додајући толику важност *популарности* америчке политике у иностранству, чини се да оба аутора заборављају да појмови попут "легитимитета" и "политичког капитала" имају многе стране и многе изворе, међу којима популарност није нужно најважнија. Они такође не узимају у обзир меру у којој ове несрећне перцепције, осим на самим маргинама, могу бити изван контроле било ког председника. Анти-американизам није ништа ново, и било би тешко наћи период историје у којем је нека усамљена економска и војна суперсила уживала огромну популарност међу другим земљама.

Бжежински и Олбрајтова такође уопште не обраћају пажњу на чињеницу да је већина наших савезника изгубила сваку способности и вољу да озбиљно употребљава војну силу. Лош учинак већине европских НАТО снага у Авганистану, сукобу на који се међу европским елитама још увек званично гледа као на "добар" рат, јасно истиче овај проблем. Кључни део овог основног померања парадигме лежи у чињеници да су наши савезници одбацили традиционалну правну архитектуру рата, којој је ова администрација остала верна. Ово доктринарно разилажење сеже далеко изван питања везаних за притвор и ислеђивање, обухватајући и питања о томе када и како треба употребити војну силу. Да подвучемо, чак иако Бжежински и Олбрајтова не сматрају да америчка борба против цихадистичких ентитета заслужује да буде названа ратом – што је гледиште које деле са већином Европљана – тешко је разумети зашто су они спремни да прихвате делегитимизацију било какве озбиљне будуће америчке употребе војне моћи, поготову из разлога што се ни једна друга држава није досад понудила као замена за Сједињене Државе у улози водећег светског "провајдера безбедности". И, сем ако Америка не одустане од употребе војне силе, утемељене на традиционалној парадигми закона ратовања, већина наших савезника ће наставити да доноси строге судове о нама у судници јавног мњења.

Нови атлантицизам?

Било како било, Олбрајтова и Бжежински очекују од следећег председника да обнови амерички политички капитал. Њихов рецепт за то би засигурно био популаран у међународним-елитним круговима. Они инсистирају на томе да је дошло време да се

Сједињене Државе прикључе још неким мултилатералним споразумима и организацијама (укључујући, претпоставља се, и Протокол из Кјота и Међународни кривични суд), да се нашироко консултују са својим традиционалним европским савезницима и, уопште, да пажљиво вуку потезе.

Олбрајтова је реалнија у вези европске ограничене воље и способности ношења са безбедоносним претњама, али је јасно да, што се оба аутора тиче, циљ спољне политике наредног председника треба да буде стање обележено трансатлантским консензусом и сарадњом и, претпоставља се, америчком спремношћу да удовољи европским захтевима чак и када се Вашингтон с њима у бити не слаже. Они нуде ову привлачну (и носталгичну) визију упркос доказима из скоро читаве претходне деценије да Европа заправо не жели озбиљну стратешку улогу раме-уз-раме са Сједињеним Државама и да ће тежити избегавању било какве употребе силе или робусне дипломатије која би могла да угрози пословне прилике. Како је приметио Кисниџер: "Европске владе више нису у стању да од својих народа траже велике жртве."

Штавише, с обзиром да су се суштински одрекли озбиљне употребе "тврде моћи" као инструмента државне политике, чини се да су Европљани видно невољни да користе чак и "мекану моћ". Дакле, они се устежу да се чак и реторички супротставе светским тиранима и плаше се да користе агресивну дипломатију чак и у форумима попут Савета Уједињених Нација за људска права. Олбрајтова и Бжежински се много не труде да помире анемичну европску политику према Ирану и неучешће већине чланова НАТО у озбиљним борбеним дејствима у Авганистану са својом визијом света у којем, према Бржинском, "Америка и Европа заједно могу да буду одлучујућа снага добра у свету". Они свакако не објашњавају зашто, са становишта реалполитике, удовољавање Европи треба да буде кључно организационо начело америчке спољне политике.

Ово је можда мање недоследно него што се чини с обзиром да је тешко одупрети се утиску да, саветујући следећег председника да Америку ограда од "најмање одбрањивих" једностраних аката председника Буша, секретарка Олбрајт практично позива Сједињене Државе да жртвују знатан део своје слободе деловања зарад побољшавања односа са негодујућом Европом. Неупитна претпоставка која лежи у основи свега овога је та да, скоро две деценије након завршетка Хладног рата, Сједињене Државе и Европа настављају да деле изузетно сличне стратешке интересе. Бар са своје стране, чини се да су Бжежински и Олбрајтова сигурни да је то и даље случај, и да је неспособна дипломатија председника Буша ту чињеницу само привремено потиснула.

Мајка свих мировних процеса

Последња у низу заједничких тема оба аутора је њихов позив да се израелско-палестински мировни процес стави у средиште америчке политике на Блиском истоку, праћен критиком "безусловне" подршке председника Буша израелским безбедносним операцијама. Бжежински жестоко критикује "одсуство одлучних америчких потеза у вези израелско-палестинског проблема током петнаест година америчке превласти". Секретарка Олбрајт је овде обазривија: она није била део администрације која је била покровитељ мировног споразума из Кемп Дејвида, док је у исто време и превише свесна колико је политичког и другог капитала Клинтонова администрација потрошила у вези тог питања. Она признаје да решење израелско-палестинског сукоба можда још увек није могуће, поредећи у исто време блискоисточни мировни процес са "вртешком" која се бескрајно окреће. Према виђењу секретарке Олбрајт, један од најважнијих приоритета председника Сједињених Држава је да обезбеди да се вртешка и даље врти, уз тврдњу да је то најбоља нада за постизање мира.

Олбрајтова и Бжежински су, наравно, у праву када кажу да је израелско-палестински сукоб штетан за регион и за цео свет. Мање је јасно зашто он треба да буде у средишту америчке политике у региону, осим чињенице да је мир између Израелаца и Палестинаца постао дипломатски свети грал. Успон ал-Каиде има мало везе са Палестином. Исто важи и када је реч о успону Ирана и ширим сунитско-шиитским напетостима. Такође није јасно зашто председник Сједињених Држава треба да улаже престиж и политички капитал у мировни процес када се, упркос више година израелских и америчких напора, међу Палестинцима, колико год жалосне биле њихове економске и политичке тешкоће, нису појавиле вође способне и вољне да склопе мир. Штавише, откако је палестински експеримент са демократским изборима донео одлучујућу победу Хамаса, права осећања палестинског друштва постала су савршено јасна. Тврдње да је Хамас изабран због корупције и лоше владавине Фатаха ссамо инфантилизују Палестинце, који су били и те како свесни Хамасовог одлучног негирања израелског легитимитета а ипак су гласали за њега.

Такође је чињеница да мировни процес онако како се одвија у времену након споразума из Осла, има своју цену. Он узима велики део драгоценог времена америчких званичника, што значи да се другим проблемима не може посветити одговарајућа пажња. Још битније, то врши лош дугорочни утицај на Израел, легитимизујући мишљење по којем је сукоб између Израела и Палестинаца постао незамислив и да се са дипломатијом мора наставити колико год палестинско понашање било неприхватаљиво. У исто време, схватајући да не плаћају дугорочну цену за почињене терористичке акте и непоштовање ранијих обавеза, Палестинци немају подстицај да ублаже своје понашање.

Све у свему, управо зато што је дипломатија озбиљна и важна делатност, постоје услови под којима је наставак разговора и контаката са саговорницима не само губљење времена већ и позитивно штетно. Нажалост, чини се да ову очигледну чињеницу Олбрајтова и Бжежински потпуно превиђају.

Свакако, делови обе књиге дају повода за озбиљно размишљање. Упозорење секретарке Олбрајт да су америчке амбасаде постале и превише фортификаване да би пројектовале позитивну слику Америке у иностранству сасвим је на месту. Исти је случај и са њеним критикама превелике употребе економских санкција. Секретарка Олбрајт такође има лоше мишљење о тријумфалистима глобализације, попут Томаса Фридмена [колумнисте Њујорк тајмса – прим. прев.] – који је био тако бучан током њеног мандата – као и о прогнозама типа: "Две земље које чине део неког важног глобалног ланца снабдевања... никад неће међусобно заратити."

Са своје стране, Бжежински нуди провокативну критику процеса у којем све већи број етничких лобија и специјалних интересних група гура Конгрес у правцу ограничавања флексибилности америчке спољне политике, и излаже занимљиву аргументацију у корист укључења Кине у разне међународне самите који би требало да замене Г-8.

Међутим, највећа важност ових књига лежи у томе што оне заједнички указују на обресе америчке спољне политике под евентуалним демократским наследником председника Буша. Неколико будућих праваца лако је предвидети.

На првом месту, администрација под утицајем ставова какве пропагирању секретарка Олбрајт и Бжежински приступиће питању Ирака са претпоставком да је америчка интервенција у тој земљи већ пропала. Мада ће се можда уложити напори у циљу спасавања образа, нагласак ће бити стављен на што брже могуће извлачење. Оба демократска кандидата су нешто слично већ и обећала; књиге попут ове две само додатно појачавају интелектуалну респектабилност ових предизборних обећања.

Друго, убеђење које деле Олбрајтова и Бжежински, т.ј. да је Америка проћердала свој политички капитал на непопуларне једностране војне акције имаће озбиљне последице. Обе књиге означавају као један од врхунских приоритета следећег председника хватање у коштац са лошом сликом Америке. Дакле, нова демократска администрација би вероватно настојала да обнови амерички "легитимитет" стављањем нагласка на консензус и консултације, скоро до границе смерности, са европским савезницима као и

на обезбеђивање сагласности мултилатералних тела пре било какве значајне употребе америчке војне силе.

То би, истина, била изузетно популарна политика. Она би поготову задовољила европске елите, које одређују тако велики део "респектабилног" међународног мњења и које су нестрпљиве да нашу спољну политику прилагоде сопственим замислима. Таква популарност би, међутим, била скупоцена. Суперсила која очајно тражи да буде вољена изгубиће слободу акције да брани сопствене интересе. И пријатељи и непријатељи ће америчке безбедносне гаранције и упозорења свхатати мање озбиљно ако наредна администрација на прво место збиља стави неопходност консензуса са савезницима и институцијама које ће, ако је судити на основу блиске прошлости, искористити сваку прилику да ограниче Америку.

Треће, америчка спољна политика ће бити додатно спутана даљом опседнутошћу израелско-палестинским мировним процесом. Све док палестинско вођство не буде желело мир – што подразумева и будући опстанак Израела као јеврејске државе – онолико колико га Америка жели, нема сврхе у траћењу америчког дипломатског утицаја или ограничавању америчких опција на другим местима у региону само да би "вртешка" и даље могла да се врти. На крају крајева, прошло је више од једне деценије од преговора у Ослу, откад су се одвиле још две рунде интифаде као и израелско повлачење из Либана и Газе. Али опет, несразмерно усредсређивање на израелско-палестински сукоб било би популарно у европском и међународно-елитном мњењу.

Оно што можда бар делом нагони Бржинског и Олбрајтову да предлажу ову спутану и опрезну спољну политику је начин на који обоје везују амерички "политички капитал" или "легитимност" са њеном популарношћу. Они придају мало пажње аксиому по којем је, мада добро бити вољен, важније бити поштован. Стављајући нагласак на оно што у крајњој линији представља међународну популарност, они занемарују могућност да се "политички капитал" такође може обезбедити доказаном вољом за предузимање независних акција против безбедносних претњи и за доследно поштовање обавеза подржаних војном силом. Другим речима, формула Олбрајтове и Бржинског за побољшање америчког угледа у свету згодно игнорише огромну опасност да ће повлачење из Ирака, мада можда популарно код куће и у иностранству, такође носити велику цену по кредибилитет и поштовање које Америка ужива.

Аутори су такође потпуно несвесни утицаја привидне америчке слабости на ауторитарне блискоисточне режиме као и на саме џихадисте. Чак и прихватајући став Бжежинског и Олбрајтове да америчке војне операције у Ираку потпирују бес исламског света и

појачавају про-цихадистичка осећања, тешко је замислити да тамошња одлучујућа америчка војна победа против цихадиста, извојевана заједничким америчким и ирачким снагама, не би учинила исламистичку идеологију мање привлачном.

Још горе, њихов рецепт се заснива на претпоставци да су претње с којима се Америка суочава у свету након 11. септембра у ширем смислу сличне онима с којима је била суочена пре тог датума и да је, косистећи фразу секретарке Олбрајт, Америка "предозирана" страхом. Процена ирачког искуства коју Олбрајтова и Бжежински деле са својом партијом би скоро сигурно искључила сваку реалну могућност америчке војне интервенције на Блиском истоку (а можда и било где другде) током следећих четири до осам година, што би створило вакуум моћи којег би други, попут Ирана или Кине, настојали да попуне.

Ако се, с друге стране, прихвати став по којем су 11. септембар и претња исламистичког оружја за масовно уништење из основа променили стратешки пејзаж, и да су ти "страхови" засновани на солидном и трауматичном искуству, тада поруке Олбрајтове и Бржинском будућем изабраном председнику губе привлачност. Свакако, нема сумње да се америчка дипломатија може и треба водити са већом дозом финесе. Али у предстојећој деценији, Америци ће бити потребна слобода брзог и одлучног реаговања на озбиљне претње – и, ако је неопходно – под сопственим условима.

Дејвид Б. Ривкин Млађи је партнер у адвокатској канцеларији Baker & Hostetler, LLP у Вашингтону; претходно је радио у Министарству правде и у Белој кући за време администрација председника Роналда Рејгана и Џорџа Буша Старијег. Карлос Рамос-Мросовски је дипломац Вудроу Вилсон школе за јавне и међународне односе Универзитета Принстон и Правног факултета Универзитета Харвард.

Фусноте:

1. Оба аутора нуде изузетно селективну историју спољне политике Бушове администрације. Обоје прећуткују успешне односе администрације са азијским државама, укључујући важна достигнућа попут преласка на демократију у Индонезији, најмногољуднијој муслиманској држави на свету. Они такође игноришу драматична побољшања у америчким односима са Индијом и Јапаном, постигнутим упоредо са широким ангажманом према Кини, што је исход који ни у ком случају није био предодређен и који је захтевао значајну дозу дипломатске финесе. У исто време, мада

Немудри савети

Пише: Дејвид Б. Ривкин Млађи и Карлос Рамос-Мросовски
субота, 26 април 2008 23:47

администрација није успела да заустави севернокорејски програм нуклеарног наоружавања, успела је да установи мултилатерални оквир за бављење овим питањем, што је значајан напредак у односу на билатерални приступ из Клинтонове ере. Председнику се такође не приписују заслуге за драматична повећања америчке помоћи усмерене ка сузбијању маларије, туберкулозе и ХИВ/СИДЕ.

2. Види, на пример, недавни чланак Брета Стивенса (Bret Stephens) у Вол стрит џурналу, где се цитирају пресретнута писма вођа ал-Каиде у којима се ови жале да су америчке и ирачке офанзиве отежале могућности џихадиста да регрутују бомбаше-самоубице и која описују атмосферу “панике, страха и одсуства воље за борбу” унутар саме ал-Каиде.

3. Види David B. Rivkin Jr., “Diplomacy in the Post-9/11 Era” (“Дипломатија у ери након 11. септембра”), интервју са Хенријем Кисинџером, Вол стрит џурнал, 17.11.2007, стр. А11.